

10.1.2012

**MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖN RAHOITTAMAN YHTEISTUTKIMUKSEN
YLEISET EHDOT 2012**

SISÄLTÖ

I YLEISTÄ	2
1. Käyttöehdot	2
2. Tutkimuksen vastuullisen johtajan asema ja velvollisuudet	2
3. Tutkimushankkeen alkaminen ja päättyminen, monivuotisten hankkeiden vuosirahoitus	3
4. Ohjausryhmä (ohjaaja)	4
5. Tutkimusrahoituksen periaatteet ja maksaminen	5
6. Kokonaiskustannusmalli ja lisäkustannusmalli	6
7. Hyväksyttävät kustannukset	6
8. Alihankintojen kilpailuttaminen	8
9. Kirjanpitovelvollisuus ja kirjanpitoaineiston säilyttäminen	9
10. Jälkiseurantaraportti	9
11. Tutkimustulosten julkisuus, raportointi, tuloksiin liittyvät oikeudet ja tutkimustulosten hyödyntäminen	9
12. Rahoituksen saajan ilmoitusvelvollisuus	10
II RAHOITUKSEN KÄYTÖN VALVONTA JA EHTOJEN NOUDATTAMATTA JÄTTÄMISEN SEURAAMUKSET	10
1. Rahoituksen saajan tiedonantovelvollisuus	10
2. Rahoituksen keskeyttäminen ja takaisinperintä	10
III LISÄTIETOJA	10

I YLEISTÄ

1. Käyttöehdot

Ehdot koskevat valtion talousarvion momentilta 30.01.22 (Tutkimus ja kehittäminen ent. Yhteistutkimukset) myönnettävää tutkimusrahoitusta. Rahoituksen käyttötarkoitus on määritelty momentin perusteluissa.

Maa- ja metsätalousministeriön yhteistutkimusmääräraha on kolmevuotinen siirtomääräraha ja tarkoitettu pääasiassa eri virastojen, laitosten tai muiden yksiköiden yhteistyönä tehtävän tutkimuksen rahoittamiseen. Rahoitettavan toiminnan tulee tukea maa- ja metsätalousministeriön toimialan strategista ohjaamista ja kehittämistä, hallitusohjelman tavoitteita, valtion sektoritutkimuksen neuvottelukunnan tutkimusagendan toteutusta ja hallinnonalan vastuulla olevien tehtävien ja elinkeinojen kehittämistä ja ohjausta.

Momentin 30.01.22 käytöstä vastaa maa- ja metsätalousministeriön tutkimusjohtaja, joka yhdessä ministeriön osastojen kanssa tekee esityksen rahoituskohteista ja valmistelee rahoituspäätökset. Hankkeen valvonta kuuluu osastojen substanssivirkamiehille tai erikseen asetetulle ohjausryhmälle.

Rahoituksen käytössä on noudatettava valtion taloutta koskevia lakeja sekä niiden nojalla annettuja säännöksiä ja määräyksiä sekä hyvää hallintotapaa ja taloudenhoitoa.

Rahoituksen saajan on noudatettava MMM:n rahoituksen osalta ensisijaisesti rahoituspäätöksen ja näitä yleisiä ehtoja. Ehdot ovat voimassa toistaiseksi.

2. Tutkimuksen vastuullisen johtajan asema ja velvollisuudet

Tutkimuksen vastuullisella johtajalla tulee olla valtuutus toimia rahoituksen saajaa / rahoituksen saajia sitovalla tavalla projektia koskevissa asioissa.

Vastuullisen johtaja johtaa ja valvoo päätöksessä mainitun hankkeen toteuttamista sekä huolehtii siitä, että hanketta johdetaan asianmukaisesti ja että hankkeen osapuolille, muille rahoittajille ja ohjausryhmän jäsenille tiedotetaan määrärahapäätöksestä ehtoineen sekä hankkeen etenemisestä.

Vastuullisen johtajan tulee:

- 1) Viipymättä saattaa tämä päätös liitteineen tiedoksi tutkimuksen muille osapuolille, ohjausryhmän jäsenille sekä hankkeen rahaliikennettä hoitavalle taholle.
- 2) Toimittaa maa- ja metsätalousministeriölle **kolmen (3) kuukauden kuluessa ensimmäisen** rahoituspäätöksen päiväyksestä allekirjoittamansa vapaamuotoisen **ilmoituksen päätöksen vastaanottamisesta** ja sen ehtojen hyväksymisestä. Jatkuvien hankkeiden vuosirahoituspäätöksen yhteydessä vastaanottoilmoitusta ei tarvita. Jos hankkeelle on asetettu ohjausryhmä, **vastaanottoilmoitukseen liitetään ohjausryhmän ensimmäisen kokouksen pöytäkirja**. Pöytäkirjasta liitteineen on käytävä ilmi ohjausryhmän vahvistama:
 - tarkennettu hankesuunnitelma
 - kustannusarvio ja rahoitussuunnitelma
 - rahoituksen jako osapuolten kesken
 - ohjausryhmän kokoonpano (ellei ministeriö ole sitä määrännyt)
 - mahdollisen yhteistyösopimuksen olemassaolo.

- 3) Vastaa siitä, että hankkeen raportointi on järjestetty maa- ja metsätalousministeriön edellyttämällä tavalla (raportointiohjeet löytyvät osoitteesta www.mmm.fi/tutkimus), ja että projektin kustannuksia seurataan ja, että ne **laskutetaan** asianmukaisesti.
- 4) Huolehtii, että rahoituksen jaosta muiden osapuolten kesken sovitaan, ja että hankkeen rahaliikenteestä vastaava taho kokoaa **laskut ja kirjanpitoraportit** sekä välittää muille osapuolille niille kuuluvan osuuden rahoituksesta.
- 5) Huolehtii, että hankkeen ohjausryhmä kokoontuu säännöllisesti
- 6) Vastaa siitä, että hankkeen tuloksista tiedotetaan ja ne julkaistaan asianmukaisesti.
- 7) Vastaa siitä, että hankkeen rahoitusta ja sisältöä koskeville muutoksille hankitaan ohjausryhmän lausunto sekä maa- ja metsätalousministeriön lupa.

3. Tutkimushankkeen alkaminen ja päättymisen, monivuotisten hankkeiden vuosirahoitus

Yhteistutkimusmäärärahalla rahoitetut hankkeet ovat pääsääntöisesti **vuosirahoitteisia**. Rahoituspäätöksessä maa- ja metsätalousministeriö sitoutuu rahoittamaan **vain hakemusvuoden osuutta**. Seuraavien vuosien rahoitus on haettava vuosittain uudestaan hakemuslomakkeella.

Tutkimushanke on aloitettava ja saatettava loppuun päätöksessä ilmoitetussa määräajassa. Päätöksessä mainittu **hankkeen päättymisajankohta** määrittelee ajankohdan, johon asti liittyvän tutkimustoiminnan vuosirahoitushakemuksia maa- ja metsätalousministeriö varautuu käsittelemään jatkohakemuksina, mikäli valtioneuvosto osoittaa tarvittavat määrärahat momentille 30.01.22, ja mikäli hanke etenee suunnitelman mukaisesti.

Vuosittain annettavassa rahoituspäätöksessä mainittu hankkeen **hyväksyttävien kustannusten alkamisajankohdan ja päättymisajankohdan** välisenä aikana tutkimuksen kulut hyväksytään rahoituskelpoisia kustannuksia. Mikäli tutkimukselle myönnetty vuosirahoitusta jää käyttämättä hyväksyttävien kustannusten päättymisajankohdan jälkeen, on säästyneitä rahoja mahdollista käyttää myöhemmin. Näiden säästöjen käyttöön on kuitenkin annettava lupa maa- ja metsätalousministeriön tutkimusyksiköstä. Hakemus on vapaamuotoinen.

Vuosirahoitteisissa monivuotisissa hankkeissa jatkorahoitusta haetaan vuosittain ministeriön vahvistamalla hakemuslomakkeella (tutkimus- ja kehittämismäärärahan hakemuslomake 501004), ellei rahoitusta ole jo yhdellä päätöksellä myönnetty koko hankkeen keston ajaksi.

Jatkohakemukseen on liitettävä:

- 1) Hakemusvuotta koskeva tarkennettu toimintasuunnitelma, josta tulee selkeästi ilmetä mahdolliset muutokset ja poikkeamat alkuperäisestä tutkimussuunnitelmasta,
- 2) Selvitys hankkeen etenemisestä ja varojen käytöstä sekä hakemusvuotta koskeva rahoitussuunnitelma ja määrärahan käyttösuunnitelma.
- 3) Hankkeen ohjausryhmän lausunto hankkeen edistymisestä. Jos hankkeelle ei ole asetettu ohjausryhmää, jatkohakemukseen tulee liittää päätöksessä mainittu, MMM:ssä hanketta seuraavan virkamiehen puolta.

Hakemuksen kohtaan 7. Kustannusarvio hakemusvuodelle merkitään vain ne kulut, jotka haetaan seuraavalle rahoitusvuodelle. Edellisenä vuotena myönnettyjä rahoja ei anota enää uudestaan.

Hakemus tulee toimittaa ministeriöön **kunkin vuoden osalta edellisen vuoden lokakuun loppuun** mennessä. **Hakemuksen kaikki liitteet on toimitettava yhtä aikaa.** Liitteiden puuttuminen viivästyttää käsittelyä.

Maa- ja metsätalousministeriö voi ennen määräajan päättymistä tehdystä vapaamuotoisesta hakemuksesta pidentää hankkeen toteuttamisaikaa, jos pidentämiseen on hyväksyttävä syy. Hankkeen ohjausryhmän tai hanketta seuraavan virkamiehen tulee puoltaa hankkeen määräajan jatkamista. Määräaika voidaan pääsääntöisesti pidentää enintään yhdellä vuodella.

4. Ohjausryhmä (ohjaaja)

Hankkeille asetetaan tarvittaessa ohjausryhmä. Ohjausryhmää ei pääsääntöisesti tarvitse asettaa hankkeille, joiden kokonaisrahoitus on **50 000 euroa** tai pienempi. Tällöin hanketta seuraa ministeriöstä vastuuvirkamies. Ohjausryhmän asettamisesta voi neuvotella MMM:n tutkimusyksikön kanssa, mutta ohjausryhmän asettaa tutkimushanke.

Päätöksessä ministeriö nimittää hankkeelle vastuuvirkamiehen eli ohjaajan tai ohjausryhmän puheenjohtajan, joissain tapauksissa koko ohjausryhmän. Ohjausryhmän kokoonpano yhteystietoineen ilmoitetaan maa- ja metsätalousministeriölle rahoituksen vastaanottoilmoituksen (vapaamuotoinen) yhteydessä.

Hankkeen ohjausryhmä koostuu hankkeen rahoittajista ja tarvittavasta määrästä asiantuntijoita tai tulosten hyödyntäjiä. Sen tehtävänä on avustaa ministeriötä hankkeen seurannassa ja ohjauksessa. Se seuraa hankkeen edistymistä, varmistaa tulosten tieteellistä pätevyyttä ja käytännöllistä sovellettavuutta sekä edesauttaa hankkeen tulosten hyödyntämistä. Ohjausryhmän kannanotot hankkeeseen liittyvissä kysymyksissä eivät sido ministeriötä.

Ohjausryhmän jäsenyys ei anna jäsenille oikeutta seurattavan tutkimuksen tuloksiin, joiden tekijänoikeudet ja mahdolliset immateriaalioikeudet kuuluvat avustuksen saajille. Hankkeen julkisesta tiedottamisesta vastaa aina hankkeen vastuullinen johtaja, ei ohjausryhmä.

Vastuullinen johtaja kutsuu ohjausryhmän kokouksen koolle. Ohjausryhmän kokous on päätösvaltainen, kun **vähintään puolet** ohjausryhmästä on koolla. Ohjausryhmä voi tarvittaessa valita itselleen varapuheenjohtajan. Ohjausryhmän sihteerinä toimii yleensä tutkimustahon edustaja. Osa ohjausryhmän kokouksista voidaan hoitaa myös puhelinkokouksina tai sähköpostilla, mutta on suositeltavaa, että ainakin aloituskokous ja yksi kokous vuodessa järjestetään tavanomaisena kokouksena. Kokouksista on pidettävä pöytäkirjaa, jonka puheenjohtaja hyväksyy allekirjoituksellaan.

Hankkeen vastuullinen johtaja vastaa siitä, että ohjausryhmän jäsenille toimitetaan hyvissä ajoin ennen ensimmäistä kokousta tämä päätös liitteineen sekä hankesuunnitelma. Hankkeen aloituskokouksessa on käsiteltävä;

- 1) Tarkennettu tutkimuksen sisältösuunnitelma,
- 2) Kokonaiskustannusarvio ja rahoitussuunnitelma (mukaan lukien rahoituksen jako eri osapuolille),
- 3) Tulosten julkaisu- ja hyödyntämissuunnitelma,
- 4) Ohjausryhmän jäsenten toteaminen sekä
- 5) Mahdolliset yhteistyösopimukset.

Myöhemmissä ohjausryhmän kokouksessa käsitellään;

- 1) Hankkeen eteneminen ja varojen käyttö sekä
- 2) Seuraavan rahoituskauden työsuunnitelma ja kustannusarvio.

Viimeisessä kokouksessa käsitellään;

- 1) Hankkeen loppuraportti,
- 2) Kustannus selvitys sekä
- 3) Tulosten hyödyntäminen ja levittäminen.

Kaikki tutkimussuunnitelman muutokset ja hyväksytyssä tutkimussuunnitelmassa yksilöimättömät ulkomaan matkat, maksatushakemukset ja jatkorahoitushakemukset edellyttävät ohjausryhmän tai hanketta seuraavan virkamiehen puolta. Näiden päätösten saamisesta vastaa hankkeen vastuullinen johtaja.

Ohjausryhmän kokouspalkkiot ja valtion matkustussäännön mukaiset matkakustannukset ovat tutkimuksen hyväksyttäviä kustannuksia. Hankkeen vastuullinen johtaja hyväksyy ohjausryhmän kokouspalkkio- ja matkalaskut.

5. Tutkimusrahoituksen periaatteet ja maksaminen

Myönnetty rahoitus maksetaan vuosittain **toteutuneiden kustannusten mukaan** enintään kahdessa erässä.

Rahoituksen saajan tulee **laskuttaa** ja esittää selvitys päättyvälle **varainhoitovuodelle** kuuluvista kustannuksista **viimeistään seuraavan vuoden alussa** ellei päätöksessä toisin mainita.

Lasku lähetetään osoitteeseen: Maa- ja metsätalousministeriö /Tutkimusyksikkö
PL 5462
01051 Laskut

- Laskuun on merkittävä hankkeen kohdenumero, määrärahakoodi ja diaarinumero sekä tieto siitä mones laskutuserä on kyseessä

Laskun **LIITTEET** lähetetään osoitteeseen: Maa- ja metsätalousministeriö /Tutkimusyksikkö
PL 30
00023 Valtioneuvosto

Laskun liitteenä tulee olla:

- Kopio laskusta.
- Maksatushakemus, josta selviää mitkä kulut sisältyvät MMM:ltä laskutettavaan summaan. Hakemus löytyy osoitteesta: www.mmm.fi/attachments/vesivarat/5vjCRvIFQ/Maksatushakemus_2011.xls
- Taloushallinnosta vastaavan henkilön allekirjoittama kirjanpidon kustannusraportti, josta selviää yksiselitteisesti maksatushakemuksella haettavat kustannukset.
- Selvitys hankkeen etenemisestä.
- Hankkeen ohjausryhmän pöytäkirja, jossa puolletaan maksatusta. Jos ohjausryhmää ei ole, niin hanketta seuraavan MMM:n virkamiehen lausunto (esim. sähköposti), josta ilmenee maksatushakemuksella haettavien kulujen puoltaminen.

Lasku käsitellään vasta kun kaikki sen liitteet ovat saapuneet ministeriöön. Liitteiden puuttuminen viivästyttää käsittelyä. **Kaikki liitteet on toimitettava samanaikaisesti.**

Hankkeen viimeinen erä, joka on vähintään 15 % koko hankkeelle myönnetystä avustuksesta, maksetaan vasta loppuraportin valmistumisen jälkeen. Viimeinen erä on laskutettava viimeistään kolmen kuukauden kuluttua hyväksytyjen kustannusten päättymispäivästä.

Jos rahoitus on myönnetty useammalle kuin yhdelle taholle, päätöksessä ensimmäisenä mainittu taho hoitaa hankkeen rahaliikenteen ja taloushallinnon eli kokoa laskut kirjanpitoraportteineen muilta osapuolilta ja välittää muille rahoituksen saajille heidän rahoitusosuutensa. Kultakin laitokselta tarvitaan oma maksatushakemus ja hankkeen vastuullinen johtaja tekee yhden kokoelema maksatushakemuksen näin laitosten maksatushakemusten perusteella. Rahaliikennettä hoitavan tahon on huolehdittava, yhdessä hankkeen vastuullisen johtajan kanssa, että rahoituksen saajat sopivat avustuksen jaosta osapuolten kesken, ja että kukin avustuksen saaja saa sovittun osuuden.

Viimeisen erän laskutuksen yhteydessä tulee ministeriöön toimittaa loppuraportti, joka sisältää hankkeen tieteellisteknisen raportoinnin sekä rahoitus- ja kustannusraportin koko hankkeen ajalta (kaikkien avustuksen saajien osalta). **Lisäksi siihen liitetään ohjaajan/ohjausryhmän lausunto, josta ilmenee, että ohjaaja/ohjausryhmä puoltaa hankkeen viimeisen vaiheen etenemisen ja varojenkäytön sekä loppuraportin hyväksymistä.** Hankkeen väli- ja loppuraporttien sisällöstä ja muodosta on erilliset ohjeet. Hankkeen loppuraportti tulee toimittaa maa- ja metsätalousministeriön tutkimusyksikköön sekä hankkeen

ohjausryhmälle tai MMM:n vastuuvirkamiehelle viimeistään 3 kuukauden kuluessa päätöksessä mainitusta hankkeen päättymispäivästä. Raporttia on hyvä jakaa myös muille relevanteille tahoille, esim. tiedekirjastoihin harkinnan mukaan.

Arvonlisävero

1) **Valtiontalouden piirissä olevien tutkimuslaitosten** arvonlisävero maksetaan erilliseltä arvonlisäveromomentilta. Laskun liitteenä olevasta maksatushakemuksesta on selkeästi käytävä ilmi verokannoittain, mikä osuus laskutettavasta summasta on arvonlisäveroa. Arvonlisävero on kirjoitettava laskuun lisätiedoksi, paljonko laskuttavan summan kuluista on ollut arvonlisäveroa. **Arvonlisäveron osuus ei vähennä tutkimukseen käytettävää rahsummaa.** Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan tutkimuslaitosten ei pidä hakea maksatushakemuksella arvonlisäveroa, mikäli heidän on mahdollista kirjata arvonlisäverot hallinnonalan arvonlisäveromomentille.

2) **Valtiontalouden ulkopuoliset** tai valtionapua nauttivat tutkimus- ym. laitosten (esim. Tapio, PTT, ProAgria, TTS) tutkimustoiminnasta aiheutuvat arvonlisäverot maksetaan tutkimusrahoista, tutkimus- ja kehittäminen momentilta. Laskun liitteenä olevasta maksatushakemuksesta on selkeästi käytävä ilmi verokannoittain, mikä osuus laskutettavasta summasta on arvonlisäveroa. Arvonlisävero on kirjoitettava laskuun lisätiedoksi, paljonko laskuttavan summan kuluista on ollut arvonlisäveroa. **Arvonlisäveron osuus vähentää tutkimukseen käytettävää rahsummaa.**

3) Valtion budjettitalouden ulkopuolelle oleville **yliopistoille ja korkeakouluille** (nämä tahot määritelty Yliopistolaki 558/2009 1 §) tutkimusrahoitus maksetaan valtionapuna. Arvonlisäveron osuus hankkeen kustannuksista on tukikelpoinen, mikäli sitä ei korvata yliopistolain (558/2009) 49 §:n 4 momentin perustella yliopistojen käytössä olevasta arvonlisäverojen kompensatorirahastosta. **Rahoituksen saajan on esitettävä maksatushakemuksen yhteydessä selvitys siitä, jääkö arvonlisävero hankkeen lopulliseksi kustannukseksi.** Jos arvonlisävero haetaan maksettavaksi, se on eriteltävä maksatushakemuksessa kuten yo. kohdassa 2 on mainittu. Tässä tapauksessa arvonlisäverot maksetaan tutkimusrahoista, tutkimus- ja kehittäminen momentilta.

4) **Ostopalvelusopimusten** (esim. hankintalain kautta toteutettavat konsultointipalvelut, tilavuokrat, yliopistojen liiketoiminta) arvonlisävero maksetaan erilliseltä arvonlisäveromomentilta. **Arvonlisäveron osuus ei kuluta yhteistutkimusmomentilta maksettavaa rahoitusta.**

6. Kokonaiskustannusmalli ja lisäkustannusmalli

Kokonaiskustannusmallin mukaisissa projekteissa kustannuksiksi luetaan kaikki sellaiset kustannuserät, jotka aiheuttamisperiaatteen mukaisesti kohdistuvat projektille (= omakustannusarvo). MMM hyväksyy rahoituksen saajan esittämät henkilösivukustannus- (hsk) ja yleiskustannuskertoimet (yk), mikäli kertoimet on laskettu kirjanpitiötietojen pohjalta tavalla, joka täyttää laskentatoimen luotettavuuden vaatimukset. Kustannuskertoimien käytöstä on sovittava MMM:n kanssa etukäteen.

Mikäli rahoituksen saajalla ei ole kustannusten seurantajärjestelmää, jonka avulla projektin kokonaiskustannukset pystytään selvittämään, rahoitus myönnetään projektin lisäkustannusten mukaan (= marginaalikustannukset). Lisäkustannuksilla tarkoitetaan projektista aiheutuvia välittömiä lisäkustannuksia. Yleiskustannuksen laskenta-peruste on toimitettava ministeriölle pyydettyäessä.

7. Hyväksyttävät kustannukset

Yleisperiaatteet

Rahoituksen määrä prosentteina hankkeen hyväksyttävistä kustannuksista on ilmaistu päätöksen etusivulla. **Hankkeen hyväksyttävät kustannukset on raportoitava täysimääräisinä** (ei ainoastaan ministeriön osuutta).

Kustannusten tulee syntyä tutkimuksen määräaikana, jotta ne voidaan hyväksyä.

Hyväksyttäviä kustannuksia ovat tutkimuksen suorittamisen kannalta välttämättömät ja kohtuulliset kustannukset, jotka voidaan kirjanpidon perusteella kohdistaa hankkeelle.

Maa- ja metsätalousministeriöllä on oikeus olla hyväksymättä tilityksessä esitettyjä kustannuksia, jos kustannusten liittyminen hankkeeseen ei ole selkeästi osoitettavissa.

Tutkimustahot (sektoritutkimuslaitokset ja korkeakoulut) ovat pääsääntöisesti siirtyneet rahoituslaskelmissaan kokonaiskustannusmallin käyttöön, MMM on huomionnut tämän rahoituspäätöksissään vuodesta 2010 alkaen. Siirtymäkauden aikana ennen vuotta 2010 käynnistyneiden hankkeiden osalta käytetään sitä laskentamallia, jonka perusteella hankkeen kustannukset on alun perin laskettu.

MMM:n tutkimusrahoitus on harkinnanvaraista. Rahoituksella voidaan kattaa eri tutkimustahojen kokonaiskustannuksia pääsääntöisesti seuraavasti:

- valtiotalouden piirissä olevat sektoritutkimuslaitokset: rahoitus on enintään 50 % hyväksyttävistä kokonaiskustannuksista
- yliopistot ja korkeakoulut: rahoitus on enintään 70 % hyväksyttävistä kokonaiskustannuksista
- valtiotalouden ulkopuolella olevat, mutta mahdollisesti valtionapua saavat tutkimus- ja neuvontajärjestöt: rahoitus on enintään 80–90 % hyväksyttävistä kokonaiskustannuksista laitoksen yleiskustannusten suuruudesta riippuen

Perustellusta syystä prosentiosuuksista voidaan poiketa, tällöin tulee olla yhteydessä ministeriön tutkimusjohtajaan jo hakemusvaiheessa. Yksityisiltä konsulttiyrityksiltä tilatut hankkeet ovat hankintalain piirissä, joten niistä hyväksytään 100 % kokonaiskustannuksista.

Palkkakustannukset

Projektin välittömänä palkkakustannuksena hyväksytään henkilön projektille tekemää tehollista työaika vastava osuus henkilön ennakonpidätyksen alaisesta palkasta. Kokonaiskustannusmallin mukaisissa projekteissa palkkakustannusten hyväksyminen edellyttää tehollisen työajan seurantaan perustuvaa tuntikirjanpitoa, ellei henkilöä ole palkattu pelkästään hanketta varten. Teholliseen työaikaan ei sisällytetä henkilösivukustannuksina käsiteltäviä kustannuseriä. Palkkakustannukset kohdistetaan laskentakohteille toteutumien mukaan jälkikäteen. Lisäkustannuseriaatetta käytettäessä hyväksytään palkkauskustannuksia pääsääntöisesti hanketta varten erikseen palkatun henkilöstön osalta, jolloin työajan seuranta edellytetään, jos henkilö työskentelee useammassa projektissa tai tekee myös laitoksen virkatyötä. Palkkaa ei saa maksaa apurahana.

Kohtuullisina palkkakustannuksina pidetään vastaavasta tutkimustyöstä suorituspaikassa maksettavaa palkkaa. Jos kyseessä on vähintään vuoden kestävä kokopäivätoiminen virka- tai työsuhte, palkkakustannusten hyväksymisen edellytyksenä on, että toimi on ollut hankkeen laajuuteen nähden tarkoituksenmukaisella tavalla avoimesti haettavana.

Henkilösivukustannukset

Henkilösivukustannuksiin luetaan lakisääteiset työnantajamaksut, lomarahat, vuosilomakorvaukset ja poissaoloaikojen palkat. Henkilösivukustannuksiin on mahdollista lukea myös muita henkilöstöstä aiheutuvia

menoja (kuten henkilöstökoulutusmenot ja työterveysmenot), siltä osin kun niitä ei sisällytetä yleiskustannuksiin.

Henkilösivukustannukset voidaan kohdistaa projektille henkilösivukustannuskertoimen avulla. Henkilösivukustannuskertoimenä käytetään henkilösivukustannusten osuutta projektille kohdistettujen välittömien palkkojen määrästä. MMM hyväksyy rahoituksen saajan esittämän hsk-kertoimen, mikäli kerroin on laskettu kirjanpitolietojen pohjalta tavalla, joka täyttää laskentatoimen luotettavuuden vaatimukset.

Yleiskustannukset

Yleiskustannuksilla tarkoitetaan kustannuksia, joita ei kohdisteta projektille suoraan, vaan välillisesti aiheuttamisperiaatteen mukaisesti. Yleiskustannuksina voidaan käsitellä muun muassa tilojen käytöstä aiheutuvia kustannuksia, kone- ja laitekustannuksia sekä hallinnon ja tukipalveluiden kustannuksia, niiltä osin, kun kyseisiä kustannuksia ei käsitellä projektien välittöminä kustannuksina.

Yleiskustannukset kohdistetaan projektille yleiskustannuskertoimen avulla. Yleiskustannuskerroin määritetään yleiskustannusten osuutena projektille kohdistettujen välittömien palkkojen ja henkilösivukustannusten summasta. MMM hyväksyy rahoituksen saajan esittämän yk-kertoimen, mikäli kerroin on laskettu kirjanpitolietojen pohjalta tavalla, joka täyttää laskentatoimen luotettavuuden vaatimukset.

Muut hyväksyttävät kustannukset

- Matkakustannukset (valtion matkustussäännön mukaisina, ulkomaanmatkoihin on hankittava maa- ja metsätalousministeriön lupa ja ohjausryhmän puolto)
- Ostopalvelut, jotka oleellisia projektin toteuttamisen kannalta
- arvikkeet ja aineet (tehtäessä aine-, tarvike- ja laitehankintoja sekä palveluhankintoja on noudatettava lakia julkisista hankinnoista (348/2007) ja sen nojalla annettuja asetuksia. Pyydettyä hankinnoista tulee toimittaa selvitys valintatavasta, laskuerittely sekä laskutusperusteet.)
- Tutkimustulosten julkaisemisesta ja tiedottamisesta aiheutuvat kustannukset
- Muut mahdolliset kustannukset (erityisen perustelluista, etukäteen hyväksytyistä syistä). Ei kustannuseriä, jotka käsitellään yleiskustannuksina.

Kustannukset, joita ei hyväksytä

Hyväksyttäviä kustannuksia eivät ole rahoituksen saajan tavanomaisen toiminnan kustannukset, perusinvestoinneista ja tavanomaisista kone- tai laitehankinnoista aiheutuvat kustannukset rahoituksen saajan voitto, tappio tai muu varaus, edustuskulut, stipendit, mainos- ja markkinointikustannukset, lahjoitukset eivätkä laskennalliset rahoituskulut.

Valtion budjettitalouden piiriin kuuluvien laitosten ei tule laskea mahdollisia arvonlisäveroja rahoituspäätöksessä mainittuun summaan, koska ministeriö kirjaa arvonlisäverojen osuuden eri määrärahasta. Viraston tulee kuitenkin laskussa esittää kustannukset arvonlisäveroineen siten että arvonlisävero on eritelty verokannoittain.

8. Alihankintojen kilpailuttaminen

Julkishallinnon piiriin kuuluvat oikeushenkilöt:

Tehtäessä aine-, tarvike- ja laitehankintoja sekä palveluhankintoja on noudatettava lakia julkisista hankinnoista (348/2007) ja lakia julkisista hankinnoista annetun lain muuttamisesta (321/2010) ja niiden nojalla annettuja asetuksia. Pyydettyä hankinnoista tulee toimittaa selvitys valintatavasta, laskuerittely sekä laskutusperusteet.

Muut avustuksen saajat:

Jos avustuksen määrä on yli 50 % avustuksen saajan alihankinnan arvosta, hankkeen aine-, tarvike- ja laitehankinnassa sekä palvelun hankinnassa on noudatettava lakia julkisista hankinnoista (348/2007) ja lakia julkisista hankinnoista annetun lain muuttamisesta (321/2010) ja niiden nojalla annettuja asetuksia. Pyydettyessä hankinnoista tulee toimittaa selvitys valintatavasta, laskuerittely sekä laskutusperusteet.

Jos avustuksen määrä on vähemmän kuin 50 % alihankinnan arvosta, avustuksen saajan on pyydettävä tarkoituksenmukaisella tavalla tarjouksia siten, että kustannusten hyväksyttävä taso paikkakunnalla tai alueella voidaan luotettavasti todeta.

9. Kirjanpitovelvollisuus ja kirjanpitoaineiston säilyttäminen

Hankkeen kustannuksista on pidettävä kirjanpitoa siten, että hankkeen kustannukset voidaan vaivatta erottaa rahoituksen saajan muun toiminnan kustannuksista. Kirjanpito on pidettävä kirjanpitolain (1336/1997) mukaisesti, ja sen tulee perustua tositteisiin. Rahoituksen saajan on säilytettävä kaikki tutkimushankkeeseen liittyvän toiminnan tositteet siten, että niiden tutkiminen on vaikeudetta mahdollista. Kirjanpito ja siihen liittyvä aineisto on säilytettävä siten kuin kirjanpitolain (1336/1997) 2 luvun 9 ja 10 §:ssä säädetään. Kirjanpitoa koskeva avustusehto koskee **kaikkia** hankkeeseen osallistuneita tahoja.

10. Jälkiseurantaraportti

Maa- ja metsätalousministeriö voi seurata rahoituksen vaikuttavuutta myös projektien päättymisen jälkeen. Ministeriö voi lähettää erityisesti laajojen hankkeiden vastuullisille johtajille jälkiseurantaraporttilomakkeen kahdesta kolmeen kolme vuotta projektin päättymisestä. Jälkiseurantaraportointi on osa projektin raportointia, johon rahoituksen saaja sitoutuu.

11. Tutkimustulosten julkisuus, raportointi, tuloksiin liittyvät oikeudet ja tutkimustulosten hyödyntäminen

Maa- ja metsätalousministeriö seuraa tutkimusrahoituksen käyttöä ja arvioi suoritettua tutkimuksen vaikuttavuutta. Erityistä huomiota kiinnitetään tutkimushankkeiden loppu- ja väliraportointiin. Väli- ja loppuraportointiohjeet löytyvät ministeriön internetsivuilta osoitteesta www.mmm.fi/tutkimus

Hanketta koskevat perustiedot ovat julkisia päätöksen antamisen jälkeen. Tutkimustulokset, joihin ei liity immateriaalioikeuksia, on julkaistava tarkoituksenmukaisella tavalla ja siten, että ne ovat kaikkien hyödynnettävissä samoin ehdoin. Avustuksen saajan tulee huolehtia siitä, että tutkimuksesta tiedotetaan riittävän laajasti ja näkyvästi esim. kotimaisissa ammattilehdissä. Jos loppuraportti on sähköinen julkaisu, sen jakelu voidaan toteuttaa myös jakamalla tiedote, jossa ilmoitetaan raportin internet-osoite.

Kaikki hankkeen tuloksena syntyvät tekijänoikeudet ja immateriaalioikeudet kuuluvat avustuksen saajalle, tai jos avustuksen saajia on useampia, siinä suhteessa kuin avustuksen saajat ovat osallistuneet niiden tuottamiseen. Avustuksen saajan on huolehdittava, että sen työntekijöiden hankkeessa aikaansaamien tulosten omistusoikeudet siirtyvät sille lain mukaisesti tai erikseen sovitulla siirtosopimuksilla. Avustuksen saajan tulee erikseen sopia tulosten omistus- ja käyttöoikeuksista kolmansien osapuolien kanssa. Rahoituksen saajan tulee huolehtia, että sopimukset eivät ole ristiriidassa EY:n valtioneuvoston asetuksen, ml. EY:n perustamissopimuksen 87–89 artiklat, yhteisön puitteet tutkimus- ja kehitystyöhön sekä innovaatio toimintaan myönnettävälle valtioneuvostolle (2006/C 323/01), eivätkä valtion maksuperustelain (150/1992) kanssa.

Rahoituksen saajan tulee saada em. säädösten mukainen korvaus niistä projektin tuloksiin kohdistuvista immateriaalioikeuksista, joiden omistus- tai käyttöoikeus luovutetaan kolmansille osapuolille. Immateriaalioikeuksista maksettava korvaus tulee määritellä läpinäkyvällä ja objektiivisella tavalla, ja korvausta

määriteltäessä tulee ottaa huomioon yritysten panostukset projektiin sekä se, onko kyseessä omistusoikeuden vai käyttöoikeuden luovutus.

12. Rahoituksen saajan ilmoitusvelvollisuus

Rahoituksen saajan on välittömästi ilmoitettava maa- ja metsätalousministeriölle kirjallisesti projektin toteutumiseen tai tutkimusrahoituksen käyttöön vaikuttavasta muutoksesta. Muutoksiin on saatava hankkeen ohjausryhmän puolto ja maa- ja metsätalousministeriön kirjallinen hyväksyminen.

II RAHOITUKSEN KÄYTÖN VALVONTA JA EHTOJEN NOUDATTAMATTA JÄTTÄMISEN SEURAAMUKSET

1. Rahoituksen saajan tiedonantovelvollisuus

Rahoituksen saaja on velvollinen korvauksetta esittämään kaikki tarvittavat tili- ja muut asiakirjat rahoituksen käytön selvittämiseksi. Rahoituksen saajan tulee pyydettyä antaa maa- ja metsätalousministeriölle kaikki hanketta ja sen hyödyntämistä koskevat tiedot.

2. Rahoituksen keskeyttäminen ja takaisinperintä

Maa- ja metsätalousministeriö voi keskeyttää hankkeen rahoittamisen, mikäli sen tavoitteissa, edistymisessä, olosuhteissa tai rahoituksen saajan henkilöstössä on tapahtunut sellaisia muutoksia, ettei projektin rahoittamista voida enää pitää tarkoituksenmukaisena. Keskeyttäessään hankkeen em. perusteella, maa- ja metsätalousministeriö maksaa päätöksen mukaisen osuuden hankkeen toteutuneista kustannuksista hankkeen keskeyttämishetkeen saakka.

Maa- ja metsätalousministeriö lakkauttaa rahoituksen välittömästi, jos rahoituksen saaja rikkoo olennaisesti päätöksen ehtoja (esimerkiksi ei toimita pyydettyjä raportteja), tai jos rahoituksen saamiseksi on esitetty virheellisiä seikkoja, tai salattu seikkoja, jotka olisivat voineet vaikuttaa rahoituksen myöntämiseen tai sen ehtoihin. Jos ministeriö lakkauttaa rahoituksen, rahoituksen saaja on velvollinen ministeriön vaatimuksesta palauttamaan päätöksen perusteella saamansa määrärahan osittain tai kokonaan.

Jos rahoitus on myönnetty yhteisesti useammalle, vastaavat kaikki rahoituksen saajat yhteisvastuullisesti määrärahan palauttamisesta valtiolle.

III LISÄTIETOJA

Maa- ja metsätalousministeriö: <http://www.mmm.fi/tutkimus>

Laskutus, tilitys, loppuraportointi: Elina Nikkola puh. (09) 1605 2503 (elina.nikkola@mmm.fi)

Yleiset tutkimusasiat: Mikko Peltonen puh. (09) 1605 2410 (mikko.peltonen@mmm.fi)

Makera: Suvi Ryytänen puh. (09) 1605 2385 (suvi.ryynanen@mmm.fi)